

динамічний розвиток всієї економіки та буде фундаментальною основою для покращення рівня життя населення.

Однією зі складових забезпечення динаміки зростання економіки України є впровадження інноваційної моделі розвитку. Саме такий шлях дає можливість Україні зберегти і найефективніше використувати існуючий науково-технічний потенціал для здійснення структурних технологічних змін і зайняти вагоме місце у світовому співтоваристві. Одна з основних проблем, що гальмує розвиток економіки України на інноваційній основі, — дефіцит фінансових ресурсів. Забезпечити фінансування інноваційних змін сьогодні неможливо лише через бюджетну систему та банківський сектор. Необхідні активні дії, спрямовані на розвиток небанківських фінансових установ — страхових компаній, пенсійних фондів, інвестиційних компаній, здатних мобілізувати значний незадіяний внутрішній інвестиційний потенціал. Тому основою політики держави має бути необхідність у теоретичному обґрунтуванні та формуванні цілісного уявлення відносно фінансування інноваційного розвитку.

УДК 336.717:519.2

В. І. Козлов,

аспірант кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ДИНАМІКУ ОБСЯГІВ ДЕПОЗИТІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Важливим фактором розвитку економіки є впровадження інновацій у всіх її галузях. Цей процес неможливий без залучення суб'єктами економіки зовнішнього фінансування. В Україні роль основного фінансового посередника виконують банки. Отже, формування ресурсної бази банків є важливим фактором розвитку економіки України. Враховуючи роль заощаджень населення у формуванні ресурсної бази банків, а також значний нереалізований потенціал зростання обсягів вкладів населення, важливе значення має дослідження факторів, які впливають на схильність населення до формування заощаджень у вигляді середньо- та довгострокових депозитів.

Обсяги неорганізованих заощаджень населення України в 1 кварталі 2009 року перевищили обсяги ВВП країни у півтора рази [1, с. 186]. З одного боку, ценогативно впливає на динаміку інноваційного розвитку, а з іншого — свідчить про наявність резерву, використання якого дозволить значно розширити обсяги інвестицій в економіку України

Для визначення факторів, які впливають на схильність домогосподарств до формування заощаджень у формі довгострокових депозитів проведемо кореляційний аналіз показників, які характеризують економічний стан домогосподарств, банківської системи та динаміку деяких макроекономічних змінних.

Оскільки на різних етапах економічного циклу економічна поведінка домогосподарств змінюється, коефіцієнти кореляції розраховано окремо для трьох періодів: до фінансової кризи 2008 року (з 1 кварталу 2006 року по 3 квартал 2008 року), під час фінансової кризи (з 4 кварталу 2008 року по 2 квартал 2010 року) та після фінансової кризи (з 3 кварталу 2010 року по 1 квартал 2013 року). Всі змінні було скориговано на темпі інфляції інфляції і нормалізовано. Всі значимі із імовірністю 0,9 коефіцієнти кореляції виділено жирним шрифтом.

Таблиця 1

**КОЕФІЦІЄНТИ КОРЕЛЯЦІЇ ОБСЯГІВ ЗАЛУЧЕННЯ ДЕПОЗИТІВ
ДОМОГОСПОДАРСТВ ІЗ СТРОКОМ БІЛЬШЕ 1 РОКУ
ТА МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ***

Показник	1 кв. 2006 — 3 кв. 2008	4 кв. 2008 — 2 кв. 2010	3 кв. 2010 — 1 кв. 2013
Реальні наявні доходи домогосподарств	0,81	0,85	0,29
Обсяг роздрібного товарообороту	0,89	0,79	0,47
Середньозважений курс гривні до долару США на міжбанківському ринку	0,24	0,25	0,51
Z-оцінка $((ROA+K/A)/\sigma_{ROA})$	- 0,86	0,55	0,61
ІСЦ	0,56	- 0,19	- 0,18
Безробіття, %	- 0,70	- 0,06	- 0,02
% по депозитах із строком більше 1 року	- 0,42	0,07	0,31

* Розраховано за даними [2]

Аналіз коефіцієнтів кореляції дозволяє стверджувати, що на фазі економічного зростання найтісніший прямий зв'язок із схильністю домогосподарств до формування середньо- та довгострокових заощаджень у формі депозитних вкладень мають обсяги отриманого ними реального наявного доходу та обсяги роздрібного товарообороту. Також, для періоду до початку економічної кризи характерний тісний обернений зв'язок досліджуваної змінної із показником безробіття. Це дозволяє зробити висновок, що основним фактором, який обумовлює на фазі зростання схильність домогосподарств до утримання довгострокових депозитів, є їх економічний стан. Зростання доходів, зниження безробіття, зростання обсягів споживання, які відбуваються протягом відносно тривалого періоду, призводять до формування оптимістичних очікувань домогосподарств щодо майбутнього. Це призводить до збільшення обсягів довгострокових депозитів домогосподарств, навіть за умови зниження в реальній процентної ставки по таким депозитам і зниження стійкості банківської системи, яку характеризує показник Z-оцінки. Прямий зв'язок між рівнем добробуту домогосподарств і їх схильністю до утримання депозитів відмічено і В.В. Хохловим [3, с. 164]

Під час економічної кризи значимими залишались тільки коефіцієнти кореляції між показниками, які характеризують рівень доходів і споживання домогосподарств та обсягами залучення довгострокових депозитів. Отже, в умовах економічної кризи домогосподарства не схильні до формування довгострокових заощаджень у формі депозитів, незалежно від процентної ставки.

Після 2 кварталу 2010 року на схильність домогосподарств до утримання довгострокових депозитів впливають стан банківської системи та динаміка обсягів роздрібного товарообороту. Також спостерігається слабкий прямий зв'язок із процентною ставкою.

Отже, на фазі відновлення домогосподарства схильні до аналізу стану банків і утримують заощадження у формі довгострокових депозитів тільки за умови покращення стану банківської системи.

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що схильність домогосподарств до утримання коштів у формі довгострокових депозитів в Україні визначається не стільки динамікою процентної ставки по депозитах, скільки очікуваннями домогосподарств щодо майбутнього розвитку економіки та стану банківської системи. Отже, для збільшення обсягів довгострокових депозитів домогосподарств критичну роль має стабільність і передбачуваність економічного розвитку та зростання рівня довіри до банківської системи.

Список літератури

1. *Гаршина О.К.* Влияние экономического кризиса 2008-2009 годов на сберегательную деятельность украинских домохозяйств/ О.К. Гаршина // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — №5(107). — С. 181—188.
2. Сайт Національного банку України / Режим доступу: www.bank.gov.ua
3. *Хозлов В.В.* Многомерный факторный анализ депозитов домашних хозяйств / В.В. Хохлов // Вісник СевНТУ. — 2010. — Вип. 109. — С. 163—168.

УДК 336.71.025

Л. В. Конопатська,

к.е.н., доцент кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

РОЛЬ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ

У сучасних умовах розвитку фінансових ринків процеси глобалізації суттєво впливають на національну економіку кожної країни. Сьогодні саме глобалізація визначає стан світової фінансової системи і виступає основною передумовою інтеграції України у світовий фінансовий простір.

Упродовж останніх років проблема збереження фінансової стабільності набуває все більшої гостроти. Через це у багатьох країнах саме центральні банки беруть на себе роль відповідального органу або координатора національних програм щодо оцінки та підтримання стабільності фінансово-кредитної системи [1, с. 111—122].

Усе більше уваги на сучасному етапі у зарубіжній і вітчизняній практиці приділяється розробці методів і моделей діагностування банківської кризи на початковій стадії виникнення, що дає змогу зупинити її розвиток за допомогою реалізації відповідних антикризових заходів запобіжного характеру. В зарубіжній практиці рейтингові системи оцінки (CAMELS, BOPEC, ORAP, ROCA, CAMEO, PATROL) є найпоширенішими. За результатами таких рейтингових систем можливо віднести банк, що досліджується до певної групи. Системи коефіцієнтного аналізу та аналізу однорідних груп (Bank Monitoring Screens, BAKIS) дають змогу оперативно діагностувати фінансові проблеми, що можуть за-